รูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้

A Model of Cross - Cultural Educational Management of Bachelor's Degree in Thai as a Foreign Language of Thai Universities and Republic of Korea Universities

- บุญรอด โชติวชิรา
  ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
  Boonrawd Chotivachira
  Assistant Professor, Thai Study Program Faculty of Education, Chiang Mai University
  E-mail: air_boonrawd@hotmail.co.th
- อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์
  ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  Arunee Hongsiriwat
  Assistant Professor, Ph.D., Division of Higher Education, Department of Education Policy Management and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University
  E-mail: Arunee.Ho@chula.ac.th
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ
  ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ประจำสาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  Pateep Methakunavudhi
  Professor Emeritus, Ph D., Division of Higher Education, Department of Education Policy, Management and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University
  E-mail: mpateep@chula.ac.th

Abstract

This research had four objectives: 1) to study the present-day situation of cross-cultural instructional management of the curriculum and instructional management of Thai as a foreign language at the undergraduate level at universities in Thailand and the Republic of Korea, 2) to analyze factors which impact the effectiveness of instructional management of Thai as a

foreign language at the undergraduate level at universities in Thailand and the Republic of Korea, 3) to propose the model of cross-cultural curriculum and instructional management of Thai as a foreign language at the undergraduate level at universities in Thailand and the Republic of Korea, and 4) to provide guidelines for managing cross-cultural education of the curriculum and instructional management of Thai as a foreign language at the undergraduate level at universities. The samples were 6 universities in Thailand which were 35 Thai language teachers teaching Thai to undergraduates, 14 Thai teachers and South Korean teachers teaching Thai at 2 universities in Korea, 80 South Korean students at 2 universities in Korea, and 30 South Korean exchange students in Thailand. The research instruments were the questionnaire and the interview. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation. The results were summarized as follows;

1. An analysis of the present situation of cross-cultural instructional management of the curriculum and instructional management of Thai as a foreign language at the undergraduate level showed that 1) concerning the notion of teaching Thai as a foreign language at the undergraduate level, South Korean teachers and students from universities in Thailand and Korea strongly agreed with it, whereas teachers from universities in Korea moderately agreed, 2) As for cross-cultural instructional management of teaching Thai as a foreign language to undergraduates, South Korean teachers and students strongly agreed with it, 3) Relating to cross-cultural instructional management of teaching Thai as a foreign language to South Korean undergraduates, South Korean teachers and students also strongly agreed with it.

2. An analysis of factors influencing the effectiveness of instructional management of teaching Thai as a foreign language to South Korean undergraduates indicated that 1) regarding context or external environment, South Korean teachers and students strongly agreed with its influence, and teachers from universities in Thailand completely agreed, 2) In terms of input, teachers strongly agreed with its effects, but South Korean students moderately agreed, 3) As far as the process is concerned, South Korean teachers and students strongly agreed with its impact, while South Korean teachers in Korea moderately agreed, and 4) regarding the product, South Korean teachers and students both strongly agreed with its influence.

3. The proposed model of the cross-cultural of the curriculum and instructional management of Thai as a foreign language at the undergraduate level at universities in Thailand and the Republic of Korea was designed as the “Bibimbab Model”

4. Guidelines for cross-cultural instructional management of teaching the Thai language at the undergraduate level at universities in Thailand and other countries.

Keywords: Cross-cultural Educational, Teach Thai as a Foreign Language, Republic of Korea Universities

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการจัดเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรี 3) พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ 4) นำเสนอแนวทางการจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์ไทยที่สอนภาษาไทยระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจำนวน 6 สถาบัน รวม 35 คน และอาจารย์ไทยและเกาหลีใต้ที่สอนภาษาไทยระดับปริญญาตรีในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ จำนวน 2 สถาบัน รวม 14 คน นักศึกษาเกาหลีใต้ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ที่เรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอกในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ จำนวน 80 คน และนักศึกษาเกาหลีใต้ที่แลกเปลี่ยนมาเรียนภาษาไทยที่ประเทศไทย จำนวน 30 คน เครื่องมือประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ พบว่า 1) ด้านแนวคิดการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรี อาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้ในทั้งสองประเทศมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่อาจารย์ที่สอนในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นระดับปานกลาง 2) ด้านการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรี อาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

2. ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการจัดเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ พบว่า 1) ด้านบริบทหรือภาวะแวดล้อมภายนอก อาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและมากที่สุด 2) ด้านปัจจัยนำเข้า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่นักศึกษาเกาหลีใต้จากทั้งสองประเทศมี ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3) ด้านกระบวนการ อาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่อาจารย์จากมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และ 4) ด้านผลผลิต อาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

3. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้โดยใช้ชื่อ “บิบิมบับโมเดล” (Bibimbab Model)

4. แนวทางการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ

คำสำคัญ : การศึกษาข้ามวัฒนธรรม การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้

บทนำ

ประเทศเกาหลีใต้เป็นประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียของไทยที่มีระดับการพัฒนาประเทศที่ก้าวหน้า ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 กระแสเกาหลีได้เข้ามายังประเทศไทย ทำให้คนไทยได้เห็นภาพของสังคมเกาหลีมาก แม้ว่าปัจจุบันชาวไทยและชาวเกาหลีใต้ทั้งสองประเทศมีความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของกันและกันมากขึ้น แต่ก็ยังมีความไม่เข้าใจกันเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมระหว่างคนเกาหลีและคนไทย คนทั้งสองประเทศไม่สามารถที่จะเข้าใจภาษา วัฒนธรรมและแนวปฏิบัติ อีกทั้งเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างคนไทยและคนเกาหลีมักจะเกิดความไม่เข้าใจกันบ่อยครั้งในด้านภาษา การสื่อสาร วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต การติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยและคนเกาหลีใต้ก็ยังคงมีปัญหา ความเข้าใจผิดและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดได้ การติดต่อสื่อสารระหว่างคนสองเชื้อชาติ ระหว่างวัฒนธรรมและระหว่างประเทศ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยและประเทศเกาหลีใต้มีความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศเติบโตและพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งในแวดวงธุรกิจ เศรษฐกิจ การค้าการลงทุน ด้านความบันเทิง ด้านอาหาร ด้านแฟชั่น ด้านความสวยความงาม ด้านสังคม วัฒนธรรม ภาษา เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและประเทศเกาหลีใต้ ความสำคัญที่จะศึกษา เรียนรู้ร่วมกันและสร้างความเข้าใจอันดีสร้างความรู้สึกที่ดีและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกันที่เป็นความร่วมมือในสถาบันอุดมศึกษาระดับข้ามวัฒนธรรมของสองประเทศ ด้วยเหตุนี้งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ซึ่งการศึกษาเรื่องนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศและผู้เรียนชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือองค์กรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านการศึกษาในแวดวงวิชาการระดับอุดมศึกษาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนและ การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมระหว่างทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้จัดทำหลักสูตรและเปิดสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ผู้เรียนต่างชาติ เพื่อสร้างความเข้าใจของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและความสามารถของการใช้ภาษาในการสื่อสารอันนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกันมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

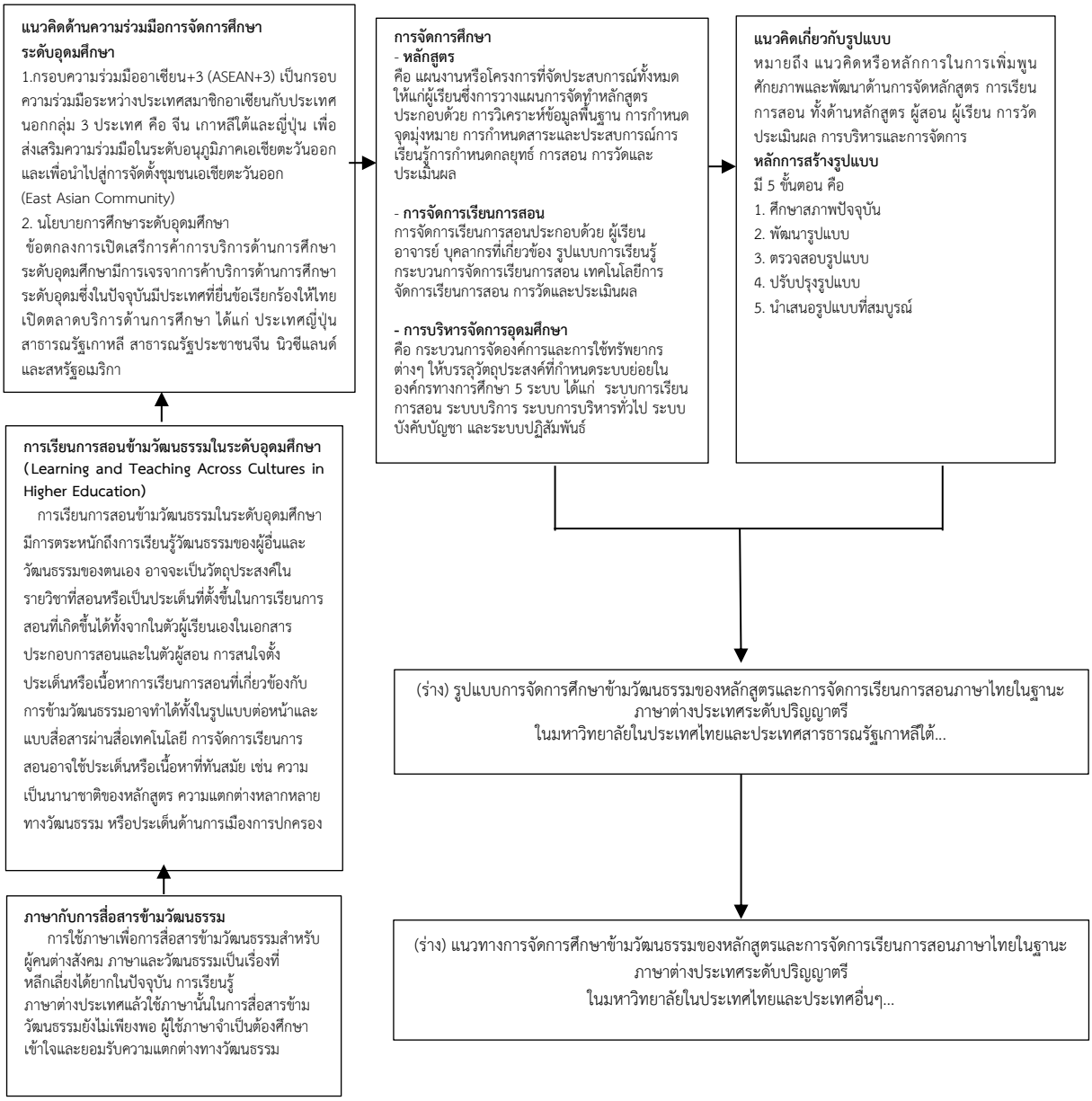
วัตถุประสงค์

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการจัดเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้
3. พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้
4. นำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรี

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นแบบจำกัดกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา คือ มหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่มีการสอนภาษาไทยเป็นวิชาเอกและมีจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ระดับปริญญาตรีซึ่งมหาวิทยาลัยของไทยดังกล่าวนี้ได้มีโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้เป็นระยะเวลายาวนานในด้านการจัดเรียนการสอนภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง มีการติดต่อ มีความร่วมมือทางวิชาการ มีการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และนักศึกษาเพื่อเรียนรู้ภาษาไทยมาอย่างยาวนานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ที่เลือกศึกษา จำนวน 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยฮันกุ๊กภาษาและกิจการต่างประเทศ ตั้งอยู่ที่กรุงโซล และมหาวิทยาลัยปูซานภาษาและกิจการต่างประเทศ ตั้งอยู่ที่เมืองปูซาน เนื่องจากในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีสถาบันอุดมศึกษาจำนวนสองมหาวิทยาลัยนี้เท่านั้น ที่มีการจัดตั้งภาควิชาภาษาไทยและทำการเปิดสอนวิชาเอกภาษาไทยให้แก่นักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีมาเป็นระยะเวลายาวนานตั้งแต่แรกเริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน

กรอบแนวคิด

นิยามศัพท์

รูปแบบการจัดการศึกษา หมายถึง แนวคิดหรือหลักการในการเพิ่มพูนศักยภาพและพัฒนาด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) หลักสูตรและการเรียนการสอน 3) ผู้สอน 4) ผู้เรียน และ 5) การวัดประเมินผล

แนวทางการจัดการศึกษา หมายถึง แบบแผนหรือสิ่งที่กำหนดไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อใช้เป็นแบบอย่างที่ดีและถูกต้องเหมาะสมให้แก่ผู้อื่นสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ทั้งต่อการทำงานของตนเองและของหน่วยงาน องค์กรหรือสถาบันการศึกษาโดยส่วนรวม

ปัจจัยของการจัดเรียนการสอน หมายถึง ประเด็นหรือรายละเอียดของการจัดการที่มีผลทางตรงหรือทางอ้อมต่อการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐ เกาหลีใต้

ประสิทธิผลของการจัดเรียนการสอน หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับ ปริญญาตรีระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

การศึกษาข้ามวัฒนธรรม หมายถึง การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การสื่อสาร ความร่วมมือและการสร้างความเข้าใจผ่านกระบวนการของการศึกษาระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ของสองประเทศที่มีความแตกต่างด้านเชื้อชาติ มีภูมิหลังทางภาษา วัฒนธรรมและวิธีคิดโดยจัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา วัฒนธรรมและวิธีคิดที่แตกต่างนั้นเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เข้าใจถึงภาษา วัฒนธรรมและวิธีคิดที่แตกต่างกันของทั้งสองประเทศ เพื่อให้เกิดภาพที่ชัดเจน ให้ผู้เรียนได้มีการเชื่อมโยงความรู้จากการเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติจริง

อาจารย์ผู้สอนภาษาไทย หมายถึง อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยในระดับอุดมศึกษารวมหมายถึง อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยที่เป็นคนไทยซึ่งเป็นเจ้าของภาษาและอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยที่เป็นคนเกาหลีใต้

นักศึกษาต่างชาติที่เรียนภาษาไทย หมายถึง นักศึกษาต่างชาติในระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชาเอกภาษาไทย คือ นักศึกษาเกาหลีใต้ที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองในมหาวิทยาลัยที่ประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ที่มีการเปิดสอนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอกในระดับปริญญาตรี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Cross - Cultural Communication) เป็นหัวใจจำเป็นต่อสภาพแวดล้อมการทำงานที่มุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะในสภาพปัจจุบันที่ผู้คนมีความหลากหลายกันของภูมิหลังทางวัฒนธรรม การสื่อสารแลกเปลี่ยนข้ามวัฒนธรรม หมายถึง การสื่อสารระหว่างคนหรือกลุ่มที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งการสื่อสารมักเกี่ยวข้องกับการผลิต การส่ง การรับและการตีความข้อความผ่านวัจนภาษา (Oral Communication) คือ ภาษาที่เป็นคำพูด เป็นถ้อยคำหรือการเขียน และอวัจนภาษา (Non - verbal Communication) คือ ภาษาท่าทาง สายตา การแสดงออกองค์ประกอบการพูดโดยที่คู่สนทนาอาจมีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และบ่อยครั้งที่ผู้เข้าร่วมการสนทนาอาจมิได้ใช้ภาษาแม่ในการสื่อสาร (Peltokorpi, 2010 อ้างใน ตติยาพร จารุมณีรัตน์, 2554)

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม พบว่าได้รับอิทธิพลโดยตรงจากวัฒนธรรมและภาษาที่ใช้ วัฒนธรรม หมายถึง ความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ค่านิยมและบรรทัดฐานที่ผ่านการเรียนรู้ ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นและมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของบุคคลในสังคม (Lustig and Koester, 1993) ดังนั้นอุปสรรคของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมอาจเกิดขึ้น หากมีความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลสืบเนื่องจากความแตกต่างของ

ความรู้ อาทิ กรอบความคิด ค่านิยม และบรรทัดฐาน ความแตกต่างของพื้นฐานทางจิตใจ ความแตกต่างของรูปแบบพฤติกรรม เช่น ภาษาที่ใช้ ขนบธรรมเนียม ประเพณี รูปแบบและลักษณะในการสื่อสาร นอกจากนี้ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีคุณภาพนั้นขึ้นกับความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารเช่นกัน ดังที่ Spencer - Rodgers and McGovern (2002, อ้างใน ตติยาพร จารุมณีรัตน์, 2554) ระบุว่า บุคคลมักเผชิญกับอุปสรรคและความท้าทายหลายประการในการสื่อสาร เช่น ข้อจำกัดในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ความไม่คุ้นเคยต่อขนบธรรมเนียม ความแตกต่างของรูปแบบของวัจนกรรมการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ความไม่คุ้นเคยต่อขนบธรรมเนียม ความแตกต่างของรูปแบบของวัจนกรรมและ อวัจนกรรม ดังนั้น การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพนั้น พบว่า ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิ ความรู้และความเข้าใจของวัฒนธรรมที่แตกต่าง ความเอาใจใส่ ความสามารถในการสื่อสารสองภาษา ประสบการณ์ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การเป็นผู้ฟังที่ดี

แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษา การเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ

วิธีการสอนภาษา การสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างประเทศเป็นการสอนภาษาในฐานะภาษาต่างประเทศมากกว่าการสอนภาษาในฐานะภาษาที่สอง ไม่ว่าจะเป็นการสอนภาษาไทยให้ชาวต่างประเทศในไทยหรือการสอนภาษาไทยในต่างประเทศก็ตาม เพราะลักษณะและวัตถุประสงค์ของผู้เรียนส่วนใหญ่เพื่อติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันหรือเพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า มิใช่การเรียนเพื่อใช้ภาษาแม่และภาษาไทยควบคู่กัน และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยก็ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาราชการในการติดต่อสื่อสารกัน ไม่เหมือนกับบางประเทศที่ใช้ภาษาในท้องถิ่นของตนเองและภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ อรุณี วิริยะจิตรา (2532) ได้ให้ความหมายของภาษาที่สอง และภาษาต่างประเทศ ไว้ดังนี้

ภาษาที่สอง หมายถึง ภาษาอื่นที่ผู้เรียนเรียนเพื่อใช้รองไปจากภาษาแรก ภาษาที่สองนี้ อาจเป็นภาษาราชการหรือเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา

ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาอื่นที่ผู้เรียนเรียนเพื่อใช้ติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้ภาษานั้น ทั้งนี้อาจเพื่อจุดมุ่งหมายในการแสวงหาความรู้ เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อเหตุผลทางการเมืองหรือการค้า ฯลฯ การเรียนภาษาต่างประเทศนี้อาจเริ่มเรียนได้ตั้งแต่ผู้เรียนยังอยู่ในวัยเรียน โดยเรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรหรือเริ่มเรียนเมื่อเป็นผู้ใหญ่เพราะมีความประสงค์ใคร่รู้ภาษานั้น ๆ ก็ได้

การเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศจึงเป็นการสอนที่มักยึดตามแนวการสอนหรือวิธีการสอนในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศซึ่งมีพื้นฐานแนวคิดเหมือนกัน แต่จะเลือกใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสม สมพงศ์ วิทยศักดิ์พันธุ์ (2549) กล่าวว่า วิธีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นขึ้นอยู่กับแนวคิดหรือความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาและการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของผู้สอน

การเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ไม่ได้เกิดขึ้นง่ายดายกับคนทุกคนเหมือน การเรียนการสอนภาษาแรก ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อการเรียนการสอนภาษาที่สอง เช่น อายุ บุคลิกลักษณะ ธรรมชาติการรับรู้ที่แตกต่างกัน สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนหรือความสำคัญจำเป็นใน

การใช้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เป็นต้น (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2535) กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศว่า ไม่ว่าจะเป็นภาษาใดจุดมุ่งหมายยังมีเหมือน ๆ กัน โดยทั่วไปแล้วมักจะมีจุดหมายที่จะพัฒนาปัญญาของผู้เรียนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานั้นในการสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นที่เข้าใจกันได้ในหมู่ชน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตของชนชาติเจ้าของภาษานั้นได้ถ่องแท้ขึ้น สามารถใช้ภาษานั้น ๆ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อขั้นสูงหรือในต่างประเทศได้

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน

เจริญศรี พันปี (2553) ให้นิยามคำว่า “ประสิทธิผล” ไว้ว่า อยู่ในรูปของระดับความสำเร็จขององค์การในการดำเนินงานตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ โดยเปรียบเทียบผลผลิตที่ได้จากการผลิตกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยไม่คำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ อธิบายได้ง่าย ๆ ว่า องค์กรใดมีผลผลิตได้ตามเป้าหมายขององค์การทุกเป้าหมาย แสดงว่าประสิทธิผลขององค์กรนั้นสูงสุดหรือมีคะแนนประสิทธิผลเต็มร้อยคะแนน นอกจากนี้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน เศรษฐภรณ์ หน่อคำ (2548) ได้ศึกษาศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการบริหารจัดการ 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านสื่อการเรียนการสอน 4. ด้านห้องปฏิบัติการและอาคาร 5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และ 6. ด้านการกำกับติดตามและประเมินโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

Joyce and Well (1986 อ้างใน สมาน อัศวภูมิ, 2537) ได้อธิบายว่า รูปแบบ หมายถึง แนวคิดหรือหลักการในการเพิ่มพูนศักยภาพและพัฒนาด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งด้านหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน การวัดประเมินผล การบริหารและการจัดการ ซึงการพัฒนารูปแบบ โดยมีขั้นตอนดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบันและกำหนดกรอบแนวคิด การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบและพัฒนารูปแบบการตรวจสอบรูปแบบ การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบและนำเสนอรูปแบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มีกลุ่มที่ 1 อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยในระดับปริญญาตรี หมายรวมถึง อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยที่เป็น คนไทยจาก 6 สถาบันในประเทศไทยที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีที่สอนนักศึกษาเกาหลีที่แลกเปลี่ยนมาเรียนในประเทศไทย จำนวน 35 คน อาจารย์สอนภาษาไทยที่เป็นคนเกาหลีใต้ 2 สถาบัน จำนวน 14 คน โดยใช้วิธีการเลือกมหาวิทยาลัยแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มที่ 2 นักศึกษาเกาหลีใต้ ที่แลกเปลี่ยนมาเรียนภาษาไทยที่ประเทศไทย คือ นักศึกษาเกาหลีใต้ของมหาวิทยาลัยฮันกุ๊กภาษาและกิจการต่างประเทศ และมหาวิทยาลัยปูซานภาษาและกิจการต่างประเทศ ระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชาเอกภาษาไทยและแลกเปลี่ยนมาเรียนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย

ทั้ง 6 แห่ง จำนวน 30 คน และนักศึกษาเกาหลีใต้ที่เรียนวิชาเอกภาษาไทยทั้งในมหาวิทยาลัยที่ประเทศไทยและมหาวิทยาลัยที่ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ และนักศึกษาเกาหลีใต้ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ที่เรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอกในมหาวิทยาลัยฮันกุ๊กภาษาและกิจการต่างประเทศ และมหาวิทยาลัย ปูซานภาษาและกิจการต่างประเทศ จำนวน 80 คน โดยใช้วิธีการเลือกด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วย ตารางการวิเคราะห์หลักสูตร แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการจัดเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีของ แบบตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและแนวทางการจัดการศึกษาที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ โดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ และการใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการจัดเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการจัดเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้

ขั้นตอนที่ 3 ร่างรูปแบบและตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย ในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ จากนั้นจึงตรวจสอบความเหมาสมของร่างรูปแบบ ปรับแก้ไขร่างรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 ร่างแนวทางการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรี และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ปรับแก้ไขและนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรี

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์และศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ พบว่า 1) ด้านแนวคิดการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรี ผลจากความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาเกาหลีใต้จากมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่อาจารย์ที่สอนอยู่ในมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรี ผลจากความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้ทั้งจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเหมือนกัน 3) ด้านการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีให้แก่นักศึกษาเกาหลีใต้ ผลจากความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้ทั้งจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

2. ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการจัดเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ พบว่า 1) ด้านบริบทหรือภาวะแวดล้อมภายนอก ผลจากความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้จากมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้รวมทั้งนักศึกษาเกาหลีใต้จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่อาจารย์จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านปัจจัยนำเข้า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่นักศึกษาเกาหลีใต้จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3) ด้านกระบวนการ อาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่อาจารย์จากมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และ 4) ด้านผลผลิต อาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเหมือนกัน

3. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้โดยใช้ชื่อว่า “บิบิมบับโมเดล” (Bibimbab Model) ซึ่งประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และประเด็นหลักออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศเกาหลีใต้ 2) หลักสูตรที่เน้นการศึกษาข้ามวัฒนธรรม 3) คุณลักษณะของผู้สอนและผู้เรียน 4) เอกลักษณ์ของการจัดการเรียนการสอน 5) หัวใจของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม 6) จุดเด่นของการสอนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม

4. แนวทางการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ได้แนวทางทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ แนวทางการบริหารจัดการ แนวทางการพัฒนาหลักสูตรแนวทางการจัดการเรียนการสอน แนวทางและเทคนิคเฉพาะของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม แนวทางการสร้างเครือข่าย แนวทางด้านการประชาสัมพันธ์ แนวทางด้านการจัดสรรงบประมาณ และแนวทางด้านการประเมินและติดตามผล

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาเกาหลีใต้ทั้งข้อมูลจากมหาวิทยาลัยในประเทศเกาหลีและประเทศไทย พบว่า ด้านแนวคิดการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรี ผลจากความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้จากมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่อาจารย์ที่สอนอยู่ในมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลจากความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกาหลีใต้จากมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นที่ตรงกันและอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลที่การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของมหาวิทยาลัยในประเทศเกาหลีใต้ทั้ง 2 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยฮันกุ๊กภาษาและกิจการต่างประเทศที่กรุงโซล และมหาวิทยาลัยปูซานภาษาและกิจการต่างประเทศที่เมืองปูซานได้ก่อตั้งภาควิชาภาษาไทยและเริ่มเปิดการเรียนการสอนภาษาไทยมาเป็นระยะเวลานาน 50 ปี และมีเพียง 2 มหาวิทยาลัยนี้เท่านั้นที่เปิดสอนภาษาไทยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ส่งผลให้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา คณาจารย์ทั้งอาจารย์คนเกาหลีและอาจารย์คนไทยที่สอนอยู่ที่ภาควิชาภาษาไทยได้ตระหนัก ตื่นตัวและเห็นถึงความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องและมีความร่วมมืออย่างต่อเนื่องกับมหาวิทยาลัยในไทยในอาเซียนและในทวีปเอเชีย ดังนั้นอาจารย์ที่สอนอยู่ในมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้จึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เพราะถือว่าไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่และยังได้ดำเนินการมาก่อนและต่อเนื่องสม่ำเสมออย่างยาวนาน เช่นเดียวกับที่ ณองส์ ฮวันซึง (2559) อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยฮันกุ๊กภาษาและกิจการต่างประเทศ กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยฮันกุ๊กภาษาและกิจการต่างประเทศได้เติบโตก้าวหน้าขึ้นด้วยศักยภาพอันแข็งแกร่งจนเป็นเสาหลักแห่งการศึกษาและวิจัยด้านภาษาไทยและไทยคดีศึกษาของประเทศเกาหลีใต้

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการจัดเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบทหรือภาวะแวดล้อมภายนอก ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าซึ่งแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อคือ หลักสูตรการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ และงบประมาณ ผลจากความคิดเห็นของอาจารย์จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่นักศึกษาเกาหลีใต้จากมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเรื่องดังกล่าวข้างต้นเป็นเรื่องที่นักศึกษายังไม่ค่อยสนใจหรือใส่ใจหรือเป็นเรื่องที่นักศึกษาอาจจะยังไม่มีข้อมูลหรือความรู้มากพอเท่าที่ควร เพราะนักศึกษาเกาหลีใต้โดยส่วนมากจะมองว่า เรื่องต่าง ๆ นี้เป็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของอาจารย์ผู้สอน เพราะสังคมเกาหลีจะให้ความสำคัญความเคารพนับถือและความเชื่อมั่นต่ออาจารย์ผู้สอนเป็นอย่างมาก ดังเช่นที่ มะลิวัลย์ บูรณพัฒนา (2559) กล่าวว่า การเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะการสอนในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนต้องตื่นตัวและรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ให้ได้ซึ่งในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศนั้น คนที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งคือ ผู้สอน

3. การนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และประเทศอื่น ๆ โดยนำเสนอแนวทางออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1) แนวทางการบริหารจัดการการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ 2) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ 3) แนวทางและเทคนิคเฉพาะของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ 4) แนวทางการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ 5) แนวทางด้านการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ 6) แนวทางด้านการส่งเสริมการเงินและการจัดสรรงบประมาณ 7) แนวทางด้านการประเมินและติดตามผล แนวทางดังกล่าวมาทั้งหมดข้างต้นน่าจะสามารถนำไปปรับและประยุกต์ใช้ได้จริงในการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษา Astin (1993) ได้ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาที่มีต่อการพัฒนานักศึกษา โดยอธิบายว่า สภาพแวดล้อมมีผลต่อประสบการณ์ของนักศึกษา ได้แก่ 1) ลักษณะของสถาบัน ได้แก่ นโยบายของสถาบัน ขนาดของสถาบัน บรรยากาศทางวิชาการในสถาบัน วุฒิการศึกษาของอาจารย์ อัตราส่วนระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา งบประมาณที่ใช้ในการผลิตนักศึกษา การจัดสวัสดิการให้แก่นักศึกษา 2) หลักสูตรและการเรียนการสอน

ได้แก่ การจัดเนื้อหาสาระทางวิชาการและการจัดวิธีการสอน รวมทั้งการประเมินผล 3) อาจารย์ ได้แก่ บุคลิกลักษณะ ของอาจารย์ สมรรถภาพในการสอน 4) กลุ่มเพื่อน ได้แก่ การมีเพื่อนหรือบัดดี้เป็นคนไทย และ 5) การมีส่วนร่วมของนักศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมกับสถาบัน การมีส่วนร่วมในวิชาการและในกิจกรรมนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของการจัดเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้สถาบัน การศึกษาระดับอุดมทั้งในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ควรนำข้อมูลดังกล่าวนี้เพื่อไปใช้ในการวางแผนนโยบาย การบริหารและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในลักษณะการศึกษาข้ามวัฒนธรรมในแต่ละส่วนของสถาบันให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพที่ดีขึ้นต่อไปในอนาคต

2. สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศแบบข้ามวัฒนธรรมควรศึกษาควรนำรูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐเกาหลีใต้ที่ได้จากงานวิจัยนี้นำไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถาบันเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาข้ามวัฒนธรรมของการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยระหว่างประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ หรือในมหาวิทยาลัยในแถบเอเชียหรือแถบยุโรป

2. ควรมีการศึกษาในเชิงการบริหารและเชิงยุทธศาสตร์ของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาในไทยร่วมกับในประเทศต่าง ๆ ที่มีการเปิดสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในลักษณะข้ามวัฒนธรรม

References

Arunee Wiriyachitra. (1989). *Learning and teaching language for communication.* Bangkok: Aksorn Charoenthat Company Limited.

Astin, Alexander W. (1993). *What Matter in College?.* Four Critical Years Revisited. San Francisco: Jossey-Bass.

Charoensri Punpee. (2010). *Analysis of factors affecting the effectiveness of basic education institutions in implementing the ministerial regulations on decentralization of educational administration and management***.** (Doctoral degree dissertation). Faculty of Education, Chulalongkorn University. Thailand.

Cholticha Bamroongraks. (2011). Thai as a second language: interactional language study in Thai context. *Language and Linguistics.* 29 (2).

Jung Hwan Seung. (2016). *A handout for international conference, 50th years anniversary of Thai major, Hun Kuk University of language and foreign affairs.* Hun Kuk University of language and foreign affair. South Korea.

Lusting, M.W. & Koester, J. (1993). *"Intercultural competence: Interpersonal Communication across cultures.* New York: Harper Collins.

Maliwan Buranapatana. (2016*). A handout for international conference, 50th years anniversary of Thai major, Hun Kuk University of language and foreign affairs.* Hun Kuk University of language and foreign affair. South Korea.

Nuanthip Permkesorn. (2008). *Research report: Some teachniques of teaching Thai language to foreigners: an analysis of eight fundamental Thai textbooks***.** Thai major, faculty of Arts, Thammasat University.

Olarick Khunsit. (2012). *Communication and cultural adaptation of Thai expatriates working in subsidiaries of multinational corporations in neighboring countries.* (Master degree dissertation). Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University, Thailand.

Parit Wongthanasen. (2009). *Settlement identity of Koreans in Thailand***.** A handout for international conference in 51st anniversary between Thailand and Korea relationship in the year of 2009. Faculty of Humanities and Social Sciences, ChiangMai Rajabhat University.

Saman Asawapoom. (1994). *The development of an administration model for education.* Bangkok: Graduation school, Chulalongkorn University.

Setthaporn Norkham. (2005). *Development of indicators for the quality of English-based instructional management in bilingual schools***.** (Master degree dissertation). Faculty of Education, Chulalongkorn University. Thailand.

Sumitra Angwatanakul. (1992). *English language teaching as a foreign language*. Bangkok: Chulalongkorn University.

Sompong Witayasakpan. (2006). *Thai language teaching as a foreign language.* Chiang Mai: MingMuang publishing.

Sriwilai Ponmanee. (2002). *The basic of Thai language teaching as a foreign language.* Bangkok: Chulalongkorn University publishing.

Tatiyaporn Jarumaneerat. (2011). *ASEAN project: Cross-cultural study through Asean tourism in Asean economics community curriculum: a case study in Singapore and Brunei*. Research paper, The Thailand Research Fund.

Boonrawd Chotivachira, Assistant Professor at Thai language department, Faculty of Education, Chiang Mai University. Bachelor of Arts [Major : Thai] First Class Honors. Faculty of Humanities, Chiang Mai University, Thailand. Master of Education [Teaching Thai] Faculty of Education, Chiang Mai University, Thailand.

Assistant Professor Arunee Hongsiriwat, Ph.D.,
Division of Higher Education, Department of Education Policy, Management and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University.

Professor Emeritus Pateep Methakunavudhi, Ph D.,
Division of Higher Education, Department of Education Policy, Management and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University